

Súd: Okresný súd Zvolen
Spisová značka: 11C/25/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6713202512
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Petreás
ECLI: ECLI:SK:OSZV:2015:6713202512.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Zvolen v konaní pred sudcom JUDr. Jánom Petreásom, v právnej veci žalobcu N.. K. Ž., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Z. D. XXX/XX, XXX XX U., občana SR, proti žalovanému RAPID life životná poisťovňa, a. s., so sídlom Garbiarska 2, 040 71 Košice, IČO: 31 690 904, zastúpeného advokátskou kanceláriou MST PARTNERS, s.r.o. so sídlom Laurinská 3, 811 01 Bratislava, IČO: 36 861 545, za vedľajšej účasti na strane žalobcu Občianske združenie „Právne služby spotrebiteľom a vlastníkom bytov" so sídlom Škultétyho 3, 040 01 Košice, zastúpeného JUDr. Darinou Solárovou, advokátkou, Advokátska kancelária so sídlom Škultétyho č. 3, Košice, o zrušenie rozhodcovského rozsudku a o zaplatenie finančného zadostučinenia vo výške 353,18 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Súd z r u š u j e rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu Košice sp.zn. 2C/2899/2012 zo dňa 19.01.2012.

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi finančné zadostučinenie vo výške 77,18 Eur do 3 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti súd žalobu z a m i e t a .

Súd o d k l a d á vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu v Košiciach sp.zn. 2C/2899/2012 zo dňa 19.01.2012 do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej vedenej na Okresnom súde Zvolen pod sp.zn. 11C/25/2013.

O trovách konania súd rozhodne samostatným rozhodnutím po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

odôvodnenie:

Žalobca žalobou podanou 21.2.2013 požiadal súd o zrušenie rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice zo dňa 19.1.2012, ktorý bol vydaný pod sp.zn. 2C/2899/2012. Žalobca žalobu odôvodnil tým, že dňa 1.2.2013 mu bol doručený rozhodcovský rozsudok, vyhotovený dňa 19.1.2012 Arbitrážnym súdom Košice sp.zn. 2C/2899/2012. Týmto rozsudkom bol zaviazaný zaplatiť žalovanému 77,18 Eur a nahradiť mu trovy konania. Žalobu odôvodnil tým, že zrušenia rozhodcovského rozsudku sa domáha na základe toho, že zmluvná podmienka, t.j. rozhodcovská doložka, tak ako je uvedená vo všeobecných poisťných podmienkach, a to s označením „XV. časť - Rozhodcovské konanie“, ktorou je založená právomoc Rozhodcovského súdu vo veci konať a rozhodnúť, z hľadiska primeranosti (prijateľnosti) a teda jej platnosti, je neprijateľná, prieči sa dobrým mravom a výkon práv a povinností z tejto doložky taktiež odporuje dobrým mravom, a teda je neplatná. Poukázal a odcitoval obsah rozhodcovskej doložky, ktorý je uvedený v XV. časti Všeobecných poisťných podmienok v odsekoch 2. a ž 8. Uviedol, že táto rozhodcovská doložka všeobecne znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu „štátnym súdom“, čo už samo o sebe treba považovať za neprijateľnú podmienku v neprospech spotrebiteľa. Pritom rozhodcovskú doložku si spotrebiteľ osobitne nevyjednal a nemal na výber vzhľadom na jej splnutie s ostatnými štandardnými podmienkami, mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým VPP, teda aj rozhodcovskému konaniu. Takáto

rozhodcovská doložka je neprijateľná, pretože spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa a núti ho neodvolateľne sa podrobiť rozhodcovskému konaniu a vzdať sa ústavného práva na spravodlivý proces pred nezávislým súdom. S prihliadnutím na povahu účastníkov a obsah návrhu poisťovnej zmluvy č. 4367690097 a k tomu všeobecné poisťovné podmienky, ktoré žalobca podpísal dňa 30.7.2007, žalobca má za to, že ide o spotrebiteľskú zmluvu s poukazom na znenie § 52 ods.1 a nasl. Občianskeho zákonníka, ako aj znenie § 788 a nasl. Občianskeho zákonníka, a to i vzhľadom na ustanovenie VPP (viď v XVII. časti - záverečné ustanovenia - odsek 7c), v ktorom je okrem iného uvedené, že v súlade s § 262 ods.2 Obchodného zákonníka sa poisťovňa a poisťník podpisom týchto VPP dohodli, že vzájomné pohľadávky poisťovne a poisťníka vrátane príslušenstva, spôsobu a včasnosti ich uplatnenia sa budú spravovať Obchodným zákonníkom. Poukázal na ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka a na Smernicu Rady č. 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Podľa žalobcu bola porušená zásada rovnosti účastníkov rozhodcovského konania, ktorá je upravená v ustanovení § 17 zákona č. 244/2002 Z.z., na základe ktorého účastníci rozhodcovského konania majú v rozhodcovskom konaní rovné postavenie. Každému účastníkovi rozhodcovského konania sa má poskytnúť rovnaká možnosť na uplatnenie jeho práv a na ich ochranu. Žalobca v žalobe poukázal na ustanovenie § 11a rokovacieho poriadku (ďalej len „RP“) Arbitrážneho súdu Košice v znení účinnom od 10.3.2011. Poukázal aj na ustanovenie § 24 ods.2 RP, § 29a ods.2 RP, § 29b ods.5 RP, § 34 ods.4 RP, § 39 RP.

Žalobca ďalej žalobu odôvodnil tým, že pri rozhodovaní boli porušené všeobecné záväzné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa. Poukázal na to, že rozhodcovský súd je napriek výsledku svojej činnosti v podobe rozhodcovského rozsudku súkromno-právny orgán a rozhodcovské konanie súkromno-právnym konaním. Je preto nezlučiteľné s povahou právneho štátu, aby boli súkromno-právne orgány mocensky postavené plnohodnotne na roveň orgánom disponujúcim verejnou mocou. Cieľom rozhodcovskej zmluvy, resp. rozhodcovskej doložky, je dosiahnuť prejednanie prípadného sporu arbitrom rozhodcom - rozhodcom ako súkromnou osobou, na ktorého zmluvné strany delegovali takúto právomoc. Rozhodcovská zmluva je vyjadrená len v podobe rozhodcovskej doložky, ktorá splyva s ostatnými podmienkami VPP, ktoré sú súčasťou štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, v danom prípade poisťovnej zmluvy. Pokiaľ rozhodcovská zmluva, resp. rozhodcovská doložka, nebola osobitne žalobcom ako spotrebiteľom vyjednaná, ale vyplýva zo štandardnej zmluvy, ktorou je aj poisťovná zmluva vrátane VPP, a teda zo vzťahu fakticky nerovnovážneho, obavy, že žalobca ako poisťník v postavení spotrebiteľa je slabšou stranou, ktorá si svoj osud v závažnej veci, akou je prípadný neskorší rozhodcovský proces, nedokázala náležite naplánovať. Žalobca je toho názoru, že pre oblasť spotrebiteľov je zmluvná podmienka o rozhodovaní jedným alebo viacerými rozhodcami neprípustnou časťou zmluvy. Rozhodcovské konanie je možné akceptovať vtedy, ak si spotrebiteľ osobitne vyjednal takýto spôsob rozhodnutia sporu len na už vzniknuté spory a akceptuje sa rozhodcovská zmluva len bez iných dojednaní so zdôraznením na poučovaciu povinnosť podnikateľa (v danom prípade poisťovne) voči spotrebiteľovi (v danom prípade poisťníkovi), že mu bude jasný význam a dôsledky uzavretia rozhodcovskej zmluvy. Žalobca je taktiež toho názoru, že má byť vylúčená možnosť rozhodcovského konania na mieste, ktoré je pre spotrebiteľa nepredvídateľné alebo nie je ľahko dostupné a jedná sa o rozhodcovský súd, ktorý zriadila alebo určila poisťovňa (v danom podaní žalovaný), a k tomu je potrebné uviesť, že poplatky takéhoto rozhodcovského súdu sú vo veľkom nepomere so súdnymi poplatkami na štátnom súde a majú pre slabšiu stranu v rozhodcovskom konaní (v danom podaní pre žalobcu) takmer likvidačný zámer i keď sa jedná o drobný spor, keďže trovy rozhodcovského konania niekoľkonásobne prevyšujú žalovanú sumu, v danom prípade je žalovaná suma 77,18 Eur a trovy rozhodcovského konania sú 276 Eur, pričom podmienkou prihladania na odpor poisťníka (v danom podaní žalobcu) je zaplatenie poplatku za podanie odporu, a to vo výške 72 Eur. Žalobca je ďalej toho názoru, že proces pred rozhodcom nie je právne regulovaný, keďže rozhodcovská doložka v predmetnej veci znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom, ak dodávateľ (v tomto prípade poisťovňa) ešte pred spotrebiteľom podal žalobu na rozhodcovskom súde. Rozhodcovskú doložku si žalobca ako spotrebiteľ osobitne nevyjednal a nemal na výber vzhľadom na jej splynutie s ostatnými štandardnými VPP. Žalobca je toho názoru, že miesto rozhodcovského konania ani zďaleka nespĺňa požiadavku predvídateľnosti a dostupnosti (rozhodcovský súd je viac než 3 hodiny cesty od pobytu žalobcu) a o poučení spotrebiteľa o rozdiel medzi štátnym a rozhodcovským súdnym procesom niet ani zmienky. Doložka nebola dojednaná v čase vyššej bdelosti spotrebiteľa pre vznik sporu, ale na začiatku zmluvného vzťahu. Žalobca tým chce poukázať na nekalosť rozhodcovskej doložky prikazujúcej podrobiť sa spotrebiteľovi rozhodcovskému konaniu aj bez záveru o neprijateľnosti ďalších zmluvných podmienok, pričom ich existencia umocňuje záver o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky. Neprijateľná rozhodcovská doložka sa prieči dobrým mravom a výkon práva a povinnosti z takejto doložky odporuje

dobrým mravom. Žalobca je ďalej toho názoru, že rozhodcovský súd v odôvodnení svojho rozsudku nesprávne aplikoval príslušné ustanovenia právnej normy, o ktoré oprel svoje právne závery, čím postupoval nelegitímne, dostatočne nezistil skutkový stav, čím porušil aj základné právo žalobcu (v tomto prípade poisťníka) na súdnu ochranu, zahŕňajúce právo na spravodlivý proces, súčasťou ktorého je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky podstatné právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

Žalobca žalobu ďalej odôvodnil tým, že v súlade s ustanovením § 3 ods.5 prvá veta zákona č. 250/2007 Z.z. proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa, môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. V súlade s ustanovením § 3 ods. 5 tretia veta zákona č. 250/2007 Z.z. osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi. Žalobca ako spotrebiteľ si žalobou uplatnil od žalovaného právo na finančné zadosťučinenie vo výške 353,18 Eur, čo zodpovedá tomu, čo podľa rozhodcovského rozsudku má plniť žalovanému (t.j. poisťovní) žalovanú sumu vo výške 77,18 Eur a trovy rozhodcovského konania vo výške 276 Eur.

Právny zástupca žalovaného predložil súdu vyjadrenie k žalobe dňa 28.3.2013. Uviedol, že nesúhlasí s tvrdením žalobcu, že rozhodcovská doložka je ako neprijateľná zmluvná podmienka neplatná. Poukázal na ustanovenie § 53 ods.1 posledná veta Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého platí, že dovoľené sú zmluvné dojednania, ktoré by inak predstavovali neprijateľné podmienky, ak sú individuálne dojednané. Ťažisko individuálneho dojednania podmienky spočíva v možnosti spotrebiteľa ovplyvniť podstatu podmienky. Žalobca svojim podpisom na konci Všeobecných poisťných podmienok dňa 30.7.2007 potvrdil, že si Všeobecné poisťné podmienky prečítal, vyslovil s nimi súhlas a následne obdržal jedno vyhotovenie. Podstatná skutočnosť, na ktorú žalovaný upriamuje pozornosť súdu je tá, že zo strany žalobcu bola podpísaná nielen poisťná zmluva č. 4367690097, ale osobitne aj Všeobecné poisťné podmienky, a rovnako aj osobitné zmluvné dojednania č. 01/2007 k poisťnej zmluve č. 4367690097. Osobitné zmluvné dojednania č. 01/2007 pritom žalobca podpísať nemusel, a to bez toho, aby to malo vplyv na jeho práva a povinnosti vyplývajúce z poisťnej zmluvy resp. zo Všeobecných poisťných podmienok. V prípade nepodpísania týchto osobitných zmluvných dojednaní žalobcom by rozhodcovská doložka nebola vôbec vznikla. V predmetnom prípade žalovaný pri uzatváraní poisťnej zmluvy dal žalobcovi na výber, či osobitné zmluvné dojednania (vrátane rozhodcovskej doložky) svojim podpisom prijme alebo nie, a tým bol naplnený základný úmysel a účel § 53 ods.2 Občianskeho zákonníka - zabrániť tomu, aby bol spotrebiteľ nútený pristúpiť k zmluvnému dojednaniu, s ktorým nesúhlasí len preto, že je súčasťou zmluvy, ktorú chce uzavrieť, avšak nie je mu daná možnosť ovplyvniť jej obsah. Za predpokladu takéhoto koncipovania rozhodcovskej doložky potom nemožno mať za to, že toto zmluvné dojednanie nebolo individuálne so spotrebiteľom dojednané, pretože celkom zjavne spotrebiteľ mal možnosť osobitne túto časť zmluvy nepriať a nepodpísať, pričom zo žiadnej časti, či už samotnej poisťnej zmluvy, alebo VPP, či Osobitných zmluvných dojednaní nevyplýva v prípade takejto voľby a rozhodnutia poisťníka žiadna konzekvencia majúca vplyv na dojednaný poisťný vzťah. Je pritom nutné vychádzať z platnej právnej úpravy spotrebiteľských zmlúv, ktorá nevylučuje, aby spotrebiteľské zmluvy obsahovali aj dojednania, ktoré nie sú v prospech ochrany práv spotrebiteľa za predpokladu, ak dodávateľ preukáže, že tieto podmienky boli so spotrebiteľom individuálne dojednané. Podľa žalovaného, dohoda o rozhodcovskej doložke bola uzavretá samostatne, mimo spotrebiteľskej zmluvy, pričom aj ustanovenia časti XV. Všeobecných poisťných podmienok (VPP) boli pre účastníkov záväzné len v prípade samostatného dojednania rozhodcovskej doložky. Rozhodcovská doložka nesplývala s ostatnými zmluvnými dojednaniaми. Povinný po oboznámení sa so znením rozhodcovskej doložky mohol a nemusel toto potvrdiť svojim podpisom, teda mal reálnu možnosť odmietnuť rozhodcovskú doložku, ktorá mu bola predložená. V tomto smere teda ide o individuálne dohodnutú zmluvnú podmienku. Právny zástupca žalovaného poukázal na uznesenie Krajského súdu Banská Bystrica sp.zn. 14CoE/198/2011 zo dňa 6.7.2011, uznesenie Krajského súdu Prešov sp.zn. 10CoE/51/2011 zo dňa 27.10.2011, uznesenie Krajského súdu Prešov sp.zn. 10CoE/48/2011 zo dňa 27.10.2011, uznesenie Okresného súdu Rimavská Sobota sp.zn. 2Er/2203/2011 zo dňa 21.1.2013 a sp.zn. 2Er/2204/2011 zo dňa 21.1.2013. Právny zástupca žalovaného vo vyjadrení ďalej uviedol, že aj v prípade, že by súd mal za to, že ustanovenie článku XV. VPP žalovaného obsahujúce rozhodcovskú doložku eliminuje možnosť žalobcu participovať na kreovaní rozhodcovského súdu, keďže si dohodol spôsob menovania a ustanovenia rozhodcu tým spôsobom, že to dobrovoľne ponechal na žalovaného, žalovaný poukazuje na skutočnosť, že i takéto ustanovenie je v súlade so zákonom o rozhodcovskom konaní, keďže strany si v zmysle ustanovenia §

8 ods.1 zákona o rozhodcovskom konaní môžu dohodnúť spôsob dodatočného ustanovenia rozhodcu. Podľa právneho zástupcu žalovaného k porušeniu zásady rovnosti účastníkov postupom odporcu ani rozhodcovského súdu nemohlo dôjsť. Z rovnakého dôvodu sa nemožno stotožniť s tvrdením žalobcu, že rozhodcovská doložka je neprijateľnou zmluvnou podmienkou z dôvodu nepriaznivejšieho procesného poriadku oproti Občianskemu súdnemu poriadku. Uviedol, že všeobecné súdny nie sú oprávnené preskúmať vecnú správnosť rozhodcovských rozsudkov ani z týchto dôvodov ich rušiť.

Právny zástupca žalovaného poukázal na ustanovenia § 53 ods.4 písm. a), písm. l), písm. o), písm. p) a písm. r) Občianskeho zákonníka. Žalovaný žiadal žalobu zamietnuť.

Dňa 3.5.2013 do konania vstúpil vedľajší účastník na strane žalobcu - Občianske združenie „Právne služby spotrebiteľom a vlastníkom bytov“ so sídlom Škultétyho 3, 040 01 Košice v zmysle ustanovenia § 93 ods.2 O.s.p., ktorý dňa 3.5.2013 predložil súdu aj vyjadrenie vo veci samej. Vo vyjadrení uviedol, že žalobca síce podpísal „Osobitné zmluvné dojednania k poisťovnej zmluve“ - rozhodcovskú doložku, avšak ustanovenie o arbitráži v časti XV. časť „Rozhodcovské konanie“ je zakomponované priamo vo Všeobecných poisťovných podmienkach. To znamená, že žalobca by nemohol podpísať VPP vôbec. Individuálne vyjednanie zmluvných podmienok znamená, že by si žalobca sám niečo v zmluve vymienil a druhá strana by to prijala. V tomto prípade však k takémuto dojednaniu nedošlo. Išlo výlučne o využitie štandardnej formulárovej zmluvy. Žalovaný neuniesol dôkazné bremeno svojho tvrdenia o tom, že rozhodcovská doložka bola vyjednaná individuálne. Žalobca nepodal odpor z dôvodu, že popiera platnosť rozhodcovskej doložky, ale aj z toho dôvodu, že je na mieste dôvodná pochybnosť o objektívnosti arbitrážneho súdu. Z bodu časti XV. VPP vyplýva, že je to práve žalovaný, kto priamo kreuje rozhodcovský súd a že žalobca je povinný podrobiť sa arbitráži. Vo vyjadrení poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR vo veci oprávneného Rapid life, t.j. v tomto konaní žalovaného, ktoré bolo Najvyšším súdom SR vedené pod sp.zn. 6Cdo/1/2012. Na strane 8. uznesenia zo dňa 21.3.2012 Najvyšší súd uviedol, že z poisťovnej zmluvy vyplýva, že rozhodcovská doložka bola medzi zmluvnými stranami dohodnutá už podpisom zmluvy, keďže sa v nej výslovne uvádzalo, že jej súčasťou sú ako predtlačeny formulár Všeobecné poisťovné podmienky a teda aj rozhodcovská doložka tiež obsiahnutá v XV. časti týchto podmienok. Na tomto fakte nič nemení skutočnosť, že v deň podpisu zmluvy podpísali zmluvné strany (ako pokračovanie predtlačeneho formulára poisťovných podmienok) aj osobitné zmluvné dojednania odkazujúce na tú istú rozhodcovskú doložku, teda doložku uvedenú v poisťovných podmienkach. Poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 13.3.2013 sp.zn. 6Cdo/3/2013. Ďalej vo vyjadrení uviedol, že vo veci ide o spotrebiteľský vzťah a neprijateľnú zmluvnú podmienku - rozhodcovskú doložku, čo opakovane potvrdil uzneseniami aj Najvyšší súd SR. Napriek tomu, že odôvodnenie rozhodnutia Najvyššieho súdu SR neponíma záväznosť, ide o jednoznačný právny názor Najvyššieho súdu SR. Ten v praktickej rovine dopadá na všetky prípady štandardne uzatvorených rozhodcovských doložiek žalovaného. Z uvedeného vyplýva, že okamihom oboznámenia sa žalovaného s právnym názorom Najvyššieho súdu SR k veci, možno jeho konanie, keďže si aj napriek tomu uplatňuje plnenie z neplatnej rozhodcovskej doložky, považovať za konanie bez odbornej starostlivosti naplňujúce znaky nekalej obchodnej praktiky. Je zrejme, že žalovaný nerešpektuje ani predbežné opatrenie Okresného súdu Trenčín sp.zn. 11C/91/2009 a porušuje tak súdom uloženú povinnosť zdržať sa postupu podľa spornej rozhodcovskej doložky. Žiadal zrušiť rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu v Košiciach, ktorý bol vydaný pod sp.zn. 2C/2899/2012 zo dňa 19.1.2012 a priznať žalobcovi primerané finančné zadostučinenie vo výške 77,18 Eur.

Okresný súd Zvolen uznesením č.k. 11C/25/2013-131 zo dňa 26.6.2013 zastavil konanie z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku.

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením č.k. 12Co/341/2013-157 zo dňa 7.5.2015 zrušil uvedené uznesenie Okresného súdu Zvolen a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uznesenie odôvodnil tým, že z návrhu na začatie konania vyplýva, že navrhovateľ sa domáha voči odporcovi zrušenia presne špecifikovaného rozsudku Arbitrážneho súdu Košice, so sídlom Alžbetina č. 41, Košice, a to z dôvodu, že rozhodcovská doložka, ktorá tvorí súčasť poisťovnej zmluvy, a ktorá bola podkladom vydania tohto rozhodcovského rozsudku, je podľa jeho názoru „neprijateľnou zmluvnou podmienkou“ a ako taká je neplatná, čím došlo k porušeniu jeho práv ako spotrebiteľa. Z toho jednoznačne vyplýva, že navrhovateľ sa domáha zrušenia predmetného rozhodcovského rozsudku ako spotrebiteľ. Preto je navrhovateľ v tomto konaní podľa ustanovenia § 4 ods.2 písm. za) Zákona o súdnych poplatkoch osobne oslobodený od súdneho poplatku, a preto nebol dôvod, aby bol zo strany okresného súdu Zvolen vyzývaný na zaplatenie súdneho poplatku a už vôbec nebol dôvod na to, aby v dôsledku nezaplatenia súdneho poplatku bolo konanie o jeho návrhu zastavené.

Žalovaný vyjadrením zo dňa 1.6.2015 žiadal žalobu zamietnuť, pričom poukázal na ustanovenie § 243d Exekučného poriadku, v ktorom je uvedené, že Exekučné konanie na podklade rozhodcovského

rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu, vydaného pred 1.1.2015, možno začať len do troch mesiacov od účinnosti uvedeného zákona (zákon č. 335/2014 Z.z.). Na základe návrhu na vykonanie exekúcie podaného po tejto lehote nemožno udeliť poverenie na vykonanie exekúcie; rozhodcovské rozhodnutie prestáva účastníkov rozhodcovského konania zaväzovať.

Právna zástupkyňa vedľajšieho účastníka vo vyjadrení predloženom súdu 29.6.2015 uviedla, že z Občianskeho súdneho poriadku nevyplýva, že by súd mohol žalobu na základe novelizácie exekučného poriadku zamietnuť. Poukázala na ustanovenie § 372w O.s.p., podľa ktorého spory o neplatnosť spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy a o zrušenie rozhodcovského rozsudku v spore spĺňajúcom podmienky podľa osobitného predpisu, o ktorých sa začalo konať na súde a ktoré sa do 1.1.2015 právoplatne neskončili, prerokujú a dokončia súdy príslušné na konanie podľa doterajších predpisov.

Na pojednávanie sa nedostavila právna zástupkyňa vedľajšieho účastníka, u ktorej bolo doručenie predvolania na pojednávanie riadne vykázané. Svoju neúčast' neospravedlnila a o odročenie pojednávania nepožiadala. Súd preto vec prejednal a vo veci rozhodol podľa § 101 ods.2 O.s.p. v jej neprítomnosti.

Žalobca na pojednávaní uviedol, že žalobu podal v súlade s ustanovením § 40 ods.1 Zákona o rozhodcovskom konaní. Podľa písm. c) namietal platnosť rozhodcovskej doložky z dôvodu osobitného nevyjednania rozhodcovskej doložky. Trval na tom, že rozhodcovská doložka nebola individuálne dojednaná. Rozhodcovská doložka nebola individuálne dojednaná priamo vo všeobecných poisťných podmienkach, časť XV. - rozhodcovské konanie je v niekoľkých bodoch opísané, že sám žalovaný prejavuje kreuje rozhodcovský súd a že žalobca je povinný podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. To znamená, že rozhodcovská doložka nie je upravená len v osobitných zmluvných dojednaniach, ale v niekoľkých ustanoveniach všeobecných poisťných podmienok, a to najmä v časti XV. Na pojednávaní ďalej uviedol, že v jeden deň mu bolo doručené v obálke upovedomenie o začatí rozhodcovského konania, návrh na začatie rozhodcovského konania a rozhodcovský rozsudok. Boli porušené jeho práva ako účastníka rozhodcovského konania. Bolo mu odňaté právo konať pred súdom. K výške finančného zadosťučinenia uviedol, že v žalobe uviedol sumu 353,18 Eur, ale vo všetkom súhlasí s vyjadrením vedľajšieho účastníka a preto suma finančného zadosťučinenia má byť 77,18 Eur.

Právna zástupkyňa žalovaného na pojednávaní uviedla, že žalobu žiada v plnom rozsahu zamietnuť, žiada priznať žalovanému právo na náhradu trov konania. Uviedla, že ustanovenia zákona o rozhodcovskom konaní, na základe ktorých sa domáha žalobca zrušenia rozhodcovského rozsudku sú neplatné a neúčinné, nakoľko v zmysle novely zákona o rozhodcovskom konaní § 40 ods.1 zákona o rozhodcovskom konaní neobsahuje žiadne písmeno c, g, ani j, na podklade ktorých sa domáha žalobca zrušenia rozhodcovského rozsudku. Poukázala na to, že od 1.1.2015 nadobudla účinnosť novela Exekučného poriadku, a to konkrétne § 243b Exekučného poriadku, v zmysle ktorého ak nebol podaný návrh na exekúciu do 3 mesiacov od účinnosti tejto novely na podklade rozhodcovského rozsudku tak ako je to aj v tomto konaní, nie je možné už vymáhať pohľadávku priznanú rozhodcovským rozsudkom. Uviedla, že Okresný súd v Nových Zámkoch v obdobnej veci žalobu v celom rozsahu zamietol - v konaní vedenom pod sp.zn. 4C/74/2013.

Z rozhodcovského rozsudku sp.zn. 2C/2899/2012 zo dňa 19.1.2012, ktorý nadobudol právoplatnosť 7.2.2013 bolo zistené, že rozhodcovský rozsudok bol vydaný Arbitrážnym súdom Košice, ktorý konal prostredníctvom rozhodcu JUDr. Bohumíra Zaujeca v právnej veci žalobcu RAPID life životná poisťovňa, a.s. Košice proti žalovanému Ing. Františkovi Živickému. Rozhodcovským rozsudkom bol žalovaný zaviazaný zaplatiť žalobcovi 77,18 Eur a nahradiť mu trovy konania vo výške 276 Eur.

Žalobca preukázal, že uvedený rozhodcovský rozsudok mu bol doručený 1.2.2013. Žalobca do spisu predložil aj návrh na začatie konania o zaplatenie sumy 77,18 Eur, ktorý bol podaný 4.1.2012 na Arbitrážnom súde Košice, upovedomenie o začatí konania pred rozhodcovským súdom zo dňa 9.1.2012. Súdu bola predložená aj poisťná zmluva č. 4367690097, ako aj Všeobecné poisťné podmienky.

Žalovaný oznámením zo dňa 23.6.2009 oznámil žalobcovi, že došlo k zániku poistenia na základe žiadosti žalobcu, a to dňom 31.7.2009.

Do spisu bol predložený aj rokovací poriadok Arbitrážneho súdu Košice (úplné znenie v znení účinnom od 10.3.2011).

Podľa Osobitných zmluvných dojednaní č. 01/2007 k poisťnej zmluve č. 4367690097 vyplýva, že zmluvné strany sa v súlade s článkom 9 ods.1 prvá veta II. časti VPP dohodli, že poistenie zanikne aj tak, ak poisťné za ďalšie poisťné obdobie nebude uhradené do 2 mesiacov od jeho splatnosti; túto lehotu možno písomnou dohodou predĺžiť. Poistenie zanikne uplynutím tejto lehoty. To isté platí, ak bola zaplatená len časť poisťného. Podľa bodu 2. Osobitných zmluvných dojednaní, poisťník (poistený)

a poisťovňa týmto vyjadrujú obaja spoločne a každý zároveň svojim podpisom samostatne svoju vôľu v prípade vzniku akéhokoľvek sporu medzi zmluvnými stranami, že sa namiesto súdneho konania z dôvodu účelnosti, praktickosti a rýchlosti podrobia rozhodcovskému konaniu v zmysle XV. časti týchto VPP. Toto ustanovenie chápu zmluvné strany ako rozhodcovskú doložku.

Zákomom č. 335/2014 Z.z. nedošlo len k novelizácii Exekučného poriadku, na ktorý sa odvolával žalovaný, ale došlo aj k doplneniu Občianskeho súdneho poriadku. Za § 372v sa vkladá § 372w, podľa ktorého spory o neplatnosť spotrebiteľskej a rozhodcovskej zmluvy a o zrušenie rozhodcovského rozsudku v spore spĺňajúcom podmienky podľa osobitného predpisu, o ktorých sa začalo konať na súde a ktoré sa do 1.1.2015 právoplatne neskončili, prerokujú a dokončia súdy príslušné na konanie podľa doterajších predpisov.

Z vyššie uvedeného dôvodu jednoznačne vyplýva, že ani novelizácia Exekučného poriadku, konkrétne nové ustanovenie § 243d Exekučného poriadku nie je dôvodom na zamietnutie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku, ktorá bola podaná 1.3.2013.

Podľa § 40 ods.1 písm. c) Zákona č. 244/2002 Z.z., účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku, len ak jeden z účastníkov rozhodcovského konania popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy.

Podľa § 41 ods.1 uvedeného zákona, žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku možno podať v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku účastníkovi rozhodcovského konania, ktorý podáva žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku.

Podľa § 53 ods.1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods.2 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods.3 Občianskeho zákonníka, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods.4 písm. r) Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojedanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Podľa § 53 ods.5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods.1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Vykonaným dokazovaním mal súd preukázať, že medzi účastníkmi konania bola dňa 30.7.2007 uzavretá poisťovňa zmluva č. 4367690097. Vo Všeobecných poisťovňových podmienkach v časti XV. je obsiahnuté dojednanie, že všetky vzájomné spory a sporné nároky z poistenia sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom. V závere Všeobecných poisťovňových podmienok je ako osobitné zmluvné dojednanie pod č. 01/2007 k poisťovňovej zmluve č. 4367690097 znovu dojednaná rozhodcovská doložka, kde v bode 2. sa uvádza, že poisťovník a poisťovňa týmto vyjadrujú obaja spoločne a každý zároveň svojim podpisom samostatne svoju vôľu v prípade vzniku akéhokoľvek sporu medzi zmluvnými stranami, že sa namiesto súdneho konania z dôvodu účelnosti, praktickosti a rýchlosti podrobia rozhodcovskému konaniu v zmysle XV. časti týchto VPP. Toto ustanovenie chápu zmluvné strany ako rozhodcovskú doložku. Na základe tejto rozhodcovskej doložky vec prejedná rozhodcovský súd.

S prihliadnutím na obsah poisťnej zmluvy je nesporné, že poisťná zmluva uzavretá účastníkmi konania je zmluvou spotrebiteľskou, lebo nebolo preukázané, že by žalobca pri uzatváraní zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Zásadnou právnou otázkou v prejednávanej veci je otázka, či rozhodcovská doložka, na základe ktorej rozhodcovský súd rozhodol, je podmienkou individuálne dojednanou a či zakladá hrubý nepomer v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Žalovaný tvrdil, že rozhodcovská doložka v danom prípade bola individuálne dojednaná, lebo žalobca podpísal aj osobitné zmluvné dojednanie č. 01/2007. Podľa názoru súdu nemožno za individuálne dojednanú zmluvnú podmienku považovať rozhodcovskú doložku, ktorá je pokračovaním predtlačenej formulára poisťných podmienok a odkazuje na ustanovenia o rozhodcovskom konaní, ktoré sú súčasťou VPP, konkrétne v časti XV. Už z bodu 1 časti XV. vyplýva, že poisťovňa a poisťník sa dohodli, že všetky vzájomné spory a sporné nároky z poistenia sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom. Táto rozhodcovská doložka bola zmluvnými stranami dohodnutá už podpisom VPP, ktoré sú súčasťou poisťnej zmluvy. Skutočnosť, že takto dohodnutá rozhodcovská doložka nie je individuálne dojednanou zmluvnou podmienkou konštatovali už súdy vo viacerých rozhodnutiach (napríklad Najvyšší súd Slovenskej republiky sp.zn. 6CdO/1/2012, Krajský súd v Prešove sp.zn. 16Co/191/2013).

Z obsahu bodu 1 časti XV. VPP je zrejme, že zmluvné strany si dohodli tzv. výhradnú rozhodcovskú doložku, v zmysle ktorej všetky spory majú byť prejednávané rozhodcovským súdom, teda žalobca nemá možnosť výberu, či v prípade sporu so žalovaným uprednostní súdne konanie alebo rozhodcovské konanie. Ako vyplýva z výpovede žalobcu, zo strany žalovaného nebol žiadnym spôsobom poučený o priebehu rozhodcovského konania, o postupe rozhodcovského súdu, nákladov spojených s rozhodcovským konaním a tieto skutočnosti ani nevyplývajú z časti XV. VPP, kde sa uvádzajú iba skutočnosti poukazujúce na štatút rozhodcovského súdu, ktorý vo VPP ani nebol konkrétne určený. Za týchto okolností nemožno konštatovať, že by žalobca mal dostatok informácií pre to, aby sa dobrovoľne rozhodol pre riešenie sporov v rozhodcovskom konaní. Z obsahu predloženej zmluvy a VPP je zrejme, že rozhodcovská doložka, na ktorú poukazuje žalovaný, je dodávateľom vopred naformulovanou zmluvnou klauzulou a rovnako je zrejme, že spotrebiteľ nemôže meniť formulárovú zmluvu, ani obsah rozhodcovskej doložky. Keďže na základe rozhodcovskej doložky spotrebiteľ nemá na výber a je nútený podrobiť sa výlučne rozhodcovskému konaniu, podľa názoru súdu ide o neprijateľnú podmienku v zmysle ustanovenia § 53 ods.4 písm. r) Občianskeho zákonníka.

Dokazovaním bolo zistené, že žaloba bola podaná v rámci 30-dňovej lehoty od doručenia rozhodcovského rozsudku v zmysle ustanovenia § 41 ods.1 zákona č. 244/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov.

Súd na základe takto zisteného skutkového stavu podanej žalobe vyhovel a zrušil rozsudok Arbitrážneho súdu Košice sp.zn. 2C/2899/2012 zo dňa 19.1.2012.

Žalobca mal v konaní úspech. Preto mu podľa názoru vzniklo aj právo na finančné zadostučinenie v zmysle ustanovenia § 3 ods.5, tretia veta zákona č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov. Za primerané finančné zadostučinenie súd považoval sumu 77,18 Eur, čo je suma, ktorej zaplata sa domáhal žalovaný Rapid life životná poisťovňa, a.s. Košice ako žalobca v rozhodcovskom konaní. Súd nepovažoval za primerané zaviazat' žalovaného aj na zaplataenie finančného zadostučinenia vo výške 276 Eur, čo podľa žalobcu bola výška trov rozhodcovského konania, lebo keď došlo k zrušeniu rozhodcovského rozsudku, zanikla týmto aj povinnosť platiť trovy rozhodcovského konania. Žalobca tak ako vedľajší účastník na strane žalobcu žiadal zaplatať finančné zadostučinenie vo výške 77,18 Eur, ale v prevyšujúcej časti žalobu nezobral späť, preto súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

S prihliadnutím na to, že súd žalobe vyhovel, odložil aj vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku a to až do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

O trovách konania súd rozhodne podľa § 151 ods.3 O.s.p. samostatným rozhodnutím po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, písomne v 3 vyhotoveniach (§ 204 ods. 1, prvá veta O. s. p.).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O. s. p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje

za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O. s. p.). Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované. Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy (§ 42 ods. 3 O. s. p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti - Exekučný poriadok a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 251 ods. 1 O. s. p.).

Odvolať proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O. s. p., t. j.

1) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov

2) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania

3) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený

4) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie

5) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný

6) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom

7) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát

8) súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec a preto nevykonal ďalšie navrhované dôkazy

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O. s. p.), t. j.

1) sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu,

2) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,

3) odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4 O. s. p.,

4) ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 O. s. p.).